Brooklyn

Brooklyn – ír-angol, 2015. Rendezte: **John Crowley**. Írta: **Colm Tóibín** regényéből **Nick Hornby**. Kép: **Yves Bélanger**. Zene: **Michael Brook**. Szereplők: **Saoirse Ronan** (Eilis), **Emory Cohen** (Tony), **Domhnall Gleeson** (Jim), **Julie Walters** (Mrs. Kehoe). Gyártó: **Wildgaze Films / Parallel Film Productions**. Forgalmazó: **InterCom**. *Feliratos*. 111 perc.

A kárcsak halk szavú, szerény szépségű hősnője, az ír kisvárosból a zajos New Yorkba emigráló Eilis, úgy szorul két világ pólusai közé a *Brooklyn*: egyik végen az ír Colm Tóibin könyörtelenül őszinte és sebészi precizitású alapregénye egy fiatal lány kényszerű önállósodásáról, a másik végen az (újra) divatba jött hollywoodi nosztalgiafilmek az 50-es évek szép régi világáról, amelyben oly könnyen megfogalmazható a szűkös, konzervatív társadalmi normák elleni lázadást, akár üres pátosszal (*Kémek hídja*) akár csendes melankóliával (*Carol*) vezényelik le alkotóik. A (szintén ír) Crowley álomgyári belépőfilmjében két úr szolgájaként kényszerült döntésre, transzatlanti szerelmi háromszögének férfi-csúcsai szépen mutatják az előtte álló alternatívát: egyfelől a jóképű, életvidám, kisiparos Tony olaszamerikai alakjában a hollywoodi értékek csábereje (vonzó cselekmény, egyszerű konfliktus, határozott happy end), másfelől a csúnyácska, arisztokratikus, gátlásokkal küszködő Jim kelta zsúrfiújában a Joyce és Yeats örökségét vállán hordozó Tóibin-életmű szépsége. Választása a papírformát igazolta.

Noha a lassan nőiregényfeldolgozóvá szürkülő Hornby (*Egy lányról, Vadon*) forgatókönyve tiszteletben tartja az alapmű végső párválasztását, mind az okok, mind a döntés következményei tekintetében a teljes visszájára fordítja és felhőtleníti a regény szívszorító üzenetét: a brooklyn-i álomvilág ellentmondásos pontjait rendre kiiktatja (hétköznapi rasszizmustól szexuális megaláztatáson át a csendes leányszállási terrorig), a Tonyval való románc sötét foltjait rózsaszínre festi (élen a defloralás tortúra-jelenetével) majd a végkifejletben pont az ellenkező férfihez rendeli Eilis szerelmét, megfosztva a művet valódi drámájától, ám közelebb tolva az Oscar-szobrocskákhoz. A hű adaptátor ezúttal inkább az operatőr, aki kézi kamerás, félközelis, takarékos színvilágú képeivel pontosabban adja vissza az író stílusát, mint Hornby a gondolatait. Tóibin regényének ismeretében a *Brooklyn* keserű csalódás, de anélkül sem több mívesen kivitelezett, hiteles alakításokkal díszített retro-ékszerdoboznál, amelyben csupán a minden alkalomhoz illő bizsuk lapulnak – összes eredeti, felkavaró és elgondolkodtató vonásától megfosztva már csak a címét kellett volna a határsávot jelentő *Brooklyn*ról a vattacukros-óriáskerekes *Coney Island*-ra cserélni.

VARRÓ ATTILA

Az én szerelmem

Mon roi – francia, 2015. Rendezte: **Maïwenn**. Írta: **Etienne Comar** és **Maïwenn**. Kép: **Claire Mathon**. Szereplők: **Emmanuelle Bercot** (Tony), **Vincent Cassel** (Georgio), **Louis Garrel** (Solal), **Isild Le Besco** (Babeth). Gyártó: **Les Productions du Trésor**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft**. *Feliratos*. 124 perc.

Az *én szerelmem* egy elegánsan a képmezőn kívül tartott síbalesettel kezdődik, hogy a hatásos felütés után egy tengerparti luxus rehabilitációs központban vegyük fel újra a fonalat, ahova Tony (Emmanuelle Bercot) térdsérüléséből felgyógyulni jött. Bár a filmet rendezőként és társforgatókönyvíróként is jegyző Maïwenn érzékletesen ábrázolja a fizikai fájdalmat és az elromlott emberi testek „megjavítására" létrehozott mesterséges környezetet, elsősorban mégis egy elromlott emberi lélek érdekli. Egy népszerű pszichológiából kölcsönzött meg-

feleltetéssel rögtön össze is köti a testet a lélekkel, a gyógyulás záloga egy traumatikus szerelmi kapcsolat feldolgozása.

A kórházi napok sorába szintén lineáris rendben, de nagy kihagyásokkal ékelődik be a múlt, így áll össze az elvált ügyvédnő, Tony és a felnőni képtelen playboy, Georgio (Vincent Cassel) megismerkedésének, szerelmének, családalapítási kísérletének, szakításainak története. Jól sikerült jelenetek sorakoznak humort sem nélkülöző párbeszédekkel, remek színészi alakításokkal. A jelen és a múlt összeöltése mentén olykor gyűrődik a filmszövet, az idő múlását sem mindig lehet nyomon követni, a játékidő hosszúra nyúlik, kissé megroggyan az epizodikus szerkezet. Maïwenn tabut sért, bár nem olyan nyilvánvaló módon, mint a 2011-ben a cannes-i zsűri Nagydíját kiérdemlő *Polisse*-ban, amely a gyermekbántalmazásról, hatalmi viszonyokról, a felnőttek életét megkeserítő kapcsolati és viselkedési zavarokról beszélt nyíltan. Ezúttal a klasszikus „boldogság narratívát" bontja le, melynek idealizmusa kudarcra van ítélve. Tony visszaemlékezése a másik megértésnek a folyamata. Nyitva marad a kérdés, hogy a megértés végbe ment-e? Az utolsó jelenetben, amiben a múlt és a jelen összeér, eddig nem használt közeliket látunk Tony nézőpontjából Georgióról. Vajon ez egy új, a másikra kíváncsi tekintet megjelenése? Vagy búcsúpillantás?

FORGÁCS NÓRA KINGA

Egy tökéletes nap

A Perfect Day – spanyol, 2015. Rendezte és írta: **Fernando León de Aranoa**. Kép: **Alex Catalán**. Zene: **Arnau Bataller**. Szereplők: **Tim Robbins** (B), **Benicio Del Toro** (Mambrú), **Olga Kurylenko** (Katya), **Mélanie Thierry** (Sophie). Gyártó: **Mediapro / Reposado Producciones / TVE**. Forgalmazó: **Mozinet Kft**. *Szinkronizált.* 106 perc.

Kötelet szerezni nem különösebben nagy kihívás, kivéve mikor a balkáni polgárháború kilátástalanul kusza útvesztőjében van szüksége rá az embernek. Nemzetközi segélyszervezetnél dolgozó hőseink egy távoli bosnyák falu egyetlen kútjából szeretnének egy felpüffedt hullát kihúzni, ám egy feje tetejére állt világban a hétköznapi kihívások is szürreális tragikomédiává válhatnak. A háború örült logikája bőven túl van a józan ész határain, a keserédes szatíra így jobb híján a nevetés és az emberség ellenszereit kínálja.

Az erőszakosan központosított diktatúrából egyre lazább föderációs demokráciává változó Spanyolországban korántsem áthallások nélküli a délszláv helyzet vizsgálata. Nem lehet elég sokszor elmondani, a toxikus szintre korbácsolt nacionalizmus könnyen zsigerből feltörő gyűlöletet ébreszthet. Barátságos szomszédok ugorhatnak egymás torkának, hogy aztán gondolkodás nélkül, vakon pusztítsanak el mindent maguk körül. Spanyol alkotóinkat természetesen nem maga a konkrét balkáni konfliktus, hanem az egyetemes emberi természet sötétebb és fényesebb oldalai érdeklik.

A nemzetközi sztárgárdával megspékelt produkció simán felveszi a versenyt a hollywoodi mezőnnyel, a morbid riposztokat tekintve pedig felül is múlja őket. A film kiállása hibátlan, a poénok menetrendszerűen érkeznek, a dráma és a humor kényes egyensúlya csak pillanatokra borul meg. Bár a zenei aláfestés többször tolakodó és a finálé felé haladva néhol fókuszát veszíti a történet, a felvázolt helyzet gyilkos abszurditása hatásos. A kötél körüli huzavona szépen fűzi egybe a road movie, romkomok és a háborús drámák különféle műfaji szituációit, míg a neves színészek érezhető szenvedéllyel bújnak a gyarlóságaikkal együtt hősiessé váló figurák bőrébe. Ha a háború menetét érdemben nem is befolyásolhatják, makacsságuk és egészséges cinizmusuk példaértékű.

HUBER ZOLTÁN

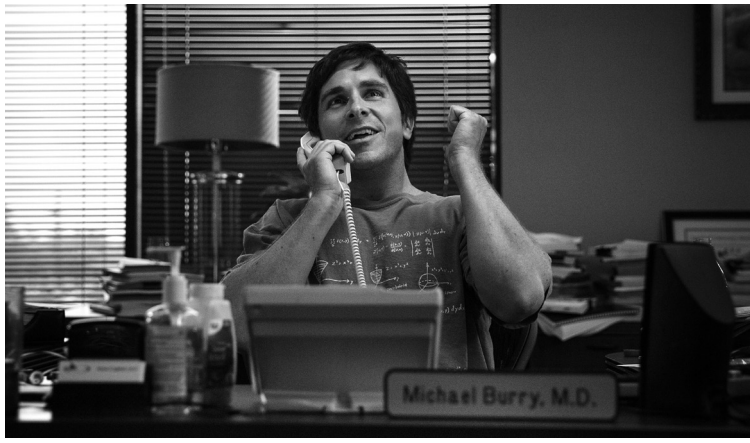

A nagy dobás

The Big Short – amerikai, 2015. Rendezte: **Adam McKay**. Írta: Michael **Lewis** könyvéből **Charles Rudolph**. Kép: **Barry Ackroyd**. Zene: **Nicholas Britell**. Szereplők: **Christian Bale** (Burry), **Ryan Gosling** (Vennett), **Steve Carell** (Baum), **Brad Pitt** (Rickert). Gyártó: **Plan B Entertainment / Regency Enterprises**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált.* 131 perc.

A 2008-as gazdasági világválságot az elmúlt hat évben tucatnyinál is több könyv, dokumentumfilm (köztük az Oscar-díjas *Bennfentesek*) és legalább egy emlékezetes játékfilm (*Krízispont*) dolgozta fel. Még a jobban sikerült próbálkozások sem tudták azonban a legalapvetőbb problémát áthidalni, vagyis azt, hogy a nagyközönség a bonyolult pénzügyi folyamatok ismertetésekor rendszerint már fél perc után elveszti a fonalat. *A Wall Street farkasa*, amely ugyan nem ezt a korszakot, hanem az előzményeket, a rendszer korruptságát és amoralitását illusztrálta, kijelölte az utat: a kulcs a star power, a humor, de legfőképp a nézőnek címzett kiszólások. *A nagy dobás* nyíltan reflektál arra a tényre, hogy a sötét pénzügyi machinációk azért folyhattak évtizedeken át, és folytatódhatnak továbbra is, mert a beavatatlan milliárdok nem akarnak, de nem is tudnak benézni a kulisszák mögé. A publikum figyelmét csak a

sztárok és a celebek tudják lekötni, ezért a narrátor (Ryan Gosling) többször is megállítja a történetet, hogy a fontosabb fogalmakat egy-egy celebritás – például a habfürdőben pezsgőző Margot Robbie – elmagyarázhassa.

A választott nézőpont sem hagyományos: míg a kiváló *Krízispont* az összeomlás felelősei közül tett meg néhányat főszereplőnek, és az események súlyának megfelelően drámai hangvételt ütött meg, addig *A nagy dobás* még náluk is ellentmondásosabb antihősöket mozgat, és tanítva szórakoztató, provokatív stílusban mesél. A Christian Bale, Steve Carell és Gosling alakította figurák egymástól függetlenül, már a válság előtt évekkel rájönnek, hogy futóhomokra épül a rendszer, de ahelyett, hogy megkonganák a vészharangokat, jelentős összegekkel fogadnak a krízis bekövetkeztére. Cinizmusuk kétségtelen, de nem ők az igazi felelősök. Az eleddig vígjátékrendezőként ismert Adam McKay a Michael Moore-féle dokuiskolához hasonlóan publicisztikai hevülettel fogalmazza meg kissé egyoldalú vádiratát (a bankszektor mellett a kormányok felelősségéről kevés szó esik), de többek közt az Oscar-jelölés is tanúsítja, hogy célját, a téma napirenden tartását hibátlanul teljesítette.

BASKI SÁNDOR

A pince

Im Keller – osztrák, 2014. Rendezte: **Ulrich Seidl**. Írta: **Veronika Franz** és **Ulrich Seidl**. Kép: **Martin Gschlacht**. Gyártó: **Coop99 / MMK Media / Ulrich Seidl Film**. Forgalmazó: **Cirko Film Kft**. *Feliratos*. 81 perc.

A *pince* című dokumentumfilm lehetne Ulrich Seidl *magnum opus*a, eddigi filmjeinek összegzése, hiszen az osztrák hálálmadár egész pályája során az emberek metaforikus pincéiben kutakodott: megmutatta, mit akarunk titokban tartani, mit szégyellünk, mit rejtünk el normális esetben mások szeme elől. A metaforát most lefordította a valóság nyelvére, hogy kiderítse, mit csinálnak az emberek a házaik alagsorában.

A megközelítés és a formanyelv lényegében ugyanaz, ami Seidl minden filmjére – fikciósra és dokumentumra egyaránt – jellemző. A szenvtelenül hideg, gondosan komponált, mindig szimmetrikus állóképekkel tarkított, sokszor statikus kamerával felvett jelenetek a naturalizmussal, hiperrealizmussal akarnak hatni: a tabukat nem ismerő beállítások kényelmetlen fészkelődésre késztetnék azt a nézőt, aki nem makacs önismétlést lát bennük, hogy kizökkenjenek és kénytelenek legyenek a filmek által magukba nézni. A kamera kényelmesen elidőz a szubmisszív férfi heréjére erősített több kilós súlyokon, a szereteten, ami megcsillan a Hitler-festményről áradozó, privát náci emlékszobát fenntartó férfi szemében, vagy a szadista férfin, ahogyan a korosodó, nem épp Hollywood-kompatibilis testalkatú barátnője meztelen fenekét és széttett lábát pálcázza, később pedig a kamerával szembeállított férfi aprócska péniszén.

Csakhogy a máskor olyan tökéletesen kidolgozott hatásmechanizmus ezúttal megbicsaklik, és gyakorlatilag az egész film öncélúnak tűnik. Seidl ugyanis nem talál semmilyen vezérelvet, amely megindokolná, miért szerepelnek egyazon filmben a rasszista sportlövészek és a magányában műanyagbabát babusgató nő. Mintha a jelenetszelekciót csak az érdekességfaktor befolyásolta volna, és nem az, hogy kiderüljön általa, mi is a rendező filmmel átadni érdemes, egyéni közlendője, sajátos nézőpontja a világról.

KOVÁCS BÁLINT

Emlékek őrzői

Les héritiers – francia, 2015. Rendezte: **Marie-Castille Mention-Schaar**. Írta: **Ahmed Dramé**. Kép: **Myriam Vinocour**. Szereplők: **Ariane Ascaride** (Anne), **Ahmed Dramé** (Malik), **Noémie Merlant** (Mélanie), **Geneviève Mnich** (Yvette). Gyártó: **Loma Nasha / Vendredi Film**. Forgalmazó: **MTVA**. *Feliratos*. 105 perc.

A francia önéletrajzi ihletésű iskolai drámák az 1933-as *Magatartásból elégtelen*től a néhány éve bemutatott Az osztályig ívelő vaskos tradíciójában valószínűleg kevés tételt találni, ami olyan következetesen ragaszkodik a pedagógiai gesztusokhoz, mint az *Emlékek őrzői*.

A származás, vallás és vérmérséklet tekintetében is jelentős különbségekkel – vagyis az együttélés és a megértés állandó nehézségeivel – szembenéző osztályt új tanárnő veszi szárnyai alá, aki az intézményvezetés legnagyobb meglepetésére a tanulmányi eredmények javulását és a közösség összekovácsolódását sem tekinti elveszett ügynek. Gueguen tanárnő ráadásul benevezi rosszhírű csapatát egy országos versenyre, amin a náci koncentrációs táborokba került gyerekek sorsát bemutató közös projektet kell elkészíteni. Így a játékidő nagy részében kettős nevelődési történetet látunk, amelyben csoportmunka, múzeumlátogatás és végül

Léon Zyguel holokauszt-túlélő előadása segíti az immár példásan fogékony fiatalok tudás- és attitűdbeli épülését is. A fordulatok helyett a megbízható feloldásokban és elmorzsolt könnycseppekben bízó filmben persze az osztályfőnök is emberségből ad leckét diákjainak, és csak villanásnyi időre hagyjuk el a biztonságos tantermeket, hogy a megható jelenetek során előcsalt együttérzés ne kerüljön a sulin kívül is vizsgahelyzetbe.

A Malik néven önmagát alakító Ahmed Dramé nagyhatású gimnáziumi élményeit újrajátszó munka didaktikus alapállása tehát kezdettől büszkén vállalt, nyílt titok („Semelyik kép sem ártatlan" – hangzik el az egyik első tanórán). Az *Emlékek őrzői* optimista története talán maga is pedagógiai foglalkozások kiindulópontjaként érvényesülhet leginkább, hiszen ahogy egy jól sikerült bemutató óra végén, itt is óhatatlanul felmerül az igény a kevésbé kozmetikázott esetekben alkalmazható megoldások átbeszélésére.

ÁRVA MÁRTON

A boldogság titka

El misterio de la felicidad – argentin, 2015. Rendezte: **Daniel Burman**. Írta: **Sergio Dubcovsky** és **Daniel Burman**. Kép: **Daniel Ortega**. Szereplők: **Guillermo Francella** (Santiago), **Fabián Arenillas** (Eugenio), **Inés Estévez** (Laura), **Sergio Boris** (Sergio). Gyártó: **BD Ciné / Total Entertainment / Telefe**. Forgalmazó: **Cirko Film Kft**. *Feliratos*. 92 perc.

Latin-Amerika Woody Allenje, Daniel Burman keserédes, értelmiségi családtörténet-trilógiájával (*A Messiásra várva*, *Elveszett ölelés*, *Családjog*) szerzett nemzetközi ismertséget a 2000-es évek derekán és azóta is a családi viszonyok érzékeny argentin vászonfestője – ezt hol komorabban (*Üres fészek*), hol pedig vidámabban teszi (*All in*). Legutóbbi, 2014-es keltezésű

alkotása, *A boldogság titka* egy *buddy movie*-alaphelyzettel indít (két középkorú, legendás jó barát közös üzletet vezet, állandóan együtt töltik az időt és a legapróbb gesztusokból is értik egymást), az egyik üzlettárs rejtélyes eltűnésével azonban már a játékidő elején romantikus komédiába vált, amikor is a feleség ugrik be bizniszbe a nőtlen CEO mellé. Burman rafinériája azonban nem áll meg itt, ugyanis a kedélyes banalitások mentén lényegbevágó egzisztenciális és identitásbeli kérdéseket tesz fel, amelyek megválaszolása a mindenkori nézőt terheli. Valóban ismerjük a hozzánk legközelebb álló embereket? Amennyiben nem, akkor önmagunkat vajon menynyire látjuk tisztán? A hoppon maradt, hisztériás feleség és az robotpilóta üzemmódban működő üzletvezető-barát egymással versengve próbál választ találni ezen talányokra, miután egy szempillantás alatt szertefoszlik több bénító erejű, önnön életüket eddig túszul ejtő tévképzetük. Burman szerint a másiktól elidegenedés origóját az önmagunktól elidegenedés jelöli ki. A nyomtalanul eltűnt úriember felkutatására szervezett magánakció ekként önkutatási akcióvá válik, és ezen mindkét főszereplő őszintén megrökönyödik. *A boldogság titka* a címe ellenére egyáltalán nem felszínes romantikus limonádé – éppen ellenkezőleg: amolyan taoista ihletettségű, meghökkentően bölcs *dramedy* az önismeret hiányosságairól és a szabad akaratunkból magunkra rántott tévképzet-kaloda kellemetlen hatásmechanizmusáról.

TESZÁR DÁVID

Megjött Apuci

Daddy's Home – amerikai, 2015. Rendezte és írta: **John Morris** és **Sean Anders**. Kép: **Julio Macat**. Zene: **Michael Andrews**. Szereplők: **Will Ferrell** (Brad), **Mark Wahlberg** (Dusty), **Linda Cardellini** (Sarah), **Thomas Haden Church** (Leo). Gyártó: **Paramount Pictures / Good Universe**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált*. 96 perc.

A ház körüli barkácsolástól idegenkedő férfiak mindig is kénytelenek voltak elviselni azok lesújtó pillantásait, akik ripsz-ropsz felhúznak egy fészert a hátsó kertbe, és eszükbe se jut vízvezeték-szerelőt hívni az új villanybojlerhez. A két férfitípust most Will Ferrell és Mark Wahlberg *Pancser Police*-ban összeszokott párosa testesíti meg: Brad, az igyekvő mostohaapa épp kezdene közelebb kerülni új felesége kisiskolás gyerekeihez, mikor váratlanul felbukkan a gyerkőcök biológiai apja, igazi deltás alfahím, és nekilát, hogy módszeresen megutáltassa Bradet az egész családdal.

Az átalakuló férfiszerepekkel gyakran viccelődő Sean Anders (*Förtelmes főnökök 2*, *Családi üzelmek*) ezúttal is a kiszámítható vígjátéksablonok és az alacsony színvonalú szórakoztatás kasszabiztos, de csüggesztően unalmas terepén mozog: a szellemes beszólásokhoz nincs elég ötlete, a Ferrell védjegyének számító, üdítően primitív poénokhoz pedig nincs elég bátorsága. A *Megjött apuci* így jellemkomikumra építő családi vígjátékként és burleszkhelyzetekkel operáló debil komédiaként sem működik. Kár, hogy a rendező és írótársai nem bíztak eléggé főszereplőikben, akik kedélyesen és felszabadultan jópofáskodnak egymással, közös jeleneteik azonban rendre alig hihető szituációkban csúcsosodnak ki, amelyekben Ferrell figurája irtó kínosan viselkedik, például részegen handabandázik egy kosármeccsen.

Noha Adam McKay (*Tesó-Tusa*, *Ron Burgundy*-filmek) neve sem garancia a minőségre, a *Megjött apuci* jobb kezekben lett volna nála. Akkor legalább az adott jelenet témájától elkalandozó, kisszerű dominanciaharcokká bonyolódó, improvizált dialógusokat hallgatva nem marad idő azon töprengeni, hogy a film alaphelyzete sincs kellően átgondolva: melyik nő engedné, hogy exférje beköltözzön a házba, és ilyen könnyen felborítsa a családi békét?

KRÁNICZ BENCE

Szeleburdi svéd család kirándul

Sune på bilsemester – svéd, 2013. Rendezte: **Hannes Holm**. Írta: **Anders Jacobsson** és **Sören Olsson**. Kép: **Mats Axby**. Zene: **Adam Nordén**. Szereplők: **William Ringström** (Sune), **Morgan Alling** (Rudolf), **Anja Lundkvist** (Karin), **Julius Jimenez Hugoson** (Håkan). Gyártó: **Film i Väst / Eyeworks Film**. Forgalmazó: **Anjou Lafayette**. *Szinkronizált.* 95 perc.

A sikeres Sune-könyvsorozat bolondos családjának kalandjait nemrég a 2012-es adaptáció, a *Szeleburdi svéd család nyaral* hozta el a hazai közönségnek, most pedig itt a folytatás, melyben Anderssonék Olaszországba utaznak. Míg a korábbi rész kulisszáit egy görögországi all inclusive nyaralás adta, itt a szülők egykori mézesheteinek helyszínére igyekszik a család, egy, bolondériát tekintve az *Európai vakáció*t közelítő road trippen. A bosszantóan garasos családfő rádöbben ugyanis, hogy egykori nászútjuk során egy igen értékes, ám szignózatlan, és így mégsem értékesíthető festményhez jutottak. Az idillinek szánt utazás célja, hogy a képet aláírja festője, a család pedig végre meggazdagodjon. A fordulatos történetbe az alkotók egyébként beillesztettek egy, az előző utazásra emlékeztető hajós epizódot is, a filmtörténetben tájékozottabb nézők szórakoztatására pedig egy burkolatlanul önreflektív, alpesi musical-jelenetet (lásd *A muzsika hangja*). Eközben a kiskamasz fiú Sune továbbra is az igaz szerelmet keresi, és sok-sok korabeli társához hasonlóan ő is egy képzeletbeli társban véli őt megtalálni. A figura minden ártatlan bájával együtt jóval kevésbé izgalmas, mint a kiválón megírt, botrányosan jópofán eljátszott, ám sajnálatos módon viszonylag keveset látható kistestvére, a csínytevő Håkan. A család többi tagja pedig minden korosztály számára garantálja az azonosulási pontot: van itt kamasz-romantika, házastársi cívódás, cirkuszi jelenet és kalandok a Tivoliban. Véltetően a sok színes és változatos epizódnak köszönhetően a mostani film sokkal üdítőbb családi szórakozást nyújt, mint említett elődje.

KOVÁCS KATA

Barátság extrák nélkül

Una donna per amica – olasz, 2014. Rendezte és írta: **Giovanni Veronesi**. Kép: **Arnaldo Catinari**. Szereplők: **Fabio De Luigi** (Francesco), **Laetitia Casta** (Claudia), **Valentina Lodovini** (Lia), **Valeria Solarino** (Anna). Gyártó: **Fandando**. Forgalmazó: **Ristretto Distribution**. *Szinkronizált.* 88 perc.

A kortárs olasz filmesek roppant termékenyek a vígjáték műfajában, és a sikereik sem maradnak el. A *Barátság extrák nélkül* író-rendezője, Giovanni Veronesi is veterán a zsánerben, az ő nevéhez fűződik például *Az ötödik kerék* című, honi mozikba is eljutott dramedy. A nagy múltú olasz vígjátékok komikus és romantikus hangvételük dacára meglepően realisták, elég például a vadiúj *Ne aggódj, a maffia csak nyáron öl* című remek gengszterszatírára gondolni. Jelen film azonban már bajosan sorolható a sikerültebb olasz vígjátékok közé, egyrészt azért, mert minimális a helyi vonatkozása, és az sem több külcsínnél. E mozi a nő és férfi közti barátság témáját járja körül: hőse és hősnője puszipajtások, ám amikor a lány férjhez megy egy macsóhoz, a jóbarátja ráébred, hogy gyengédebbek az érzelmei nő iránt, mint hitte. Tökéletesen kozmopolita romantikus vígjátékról van szó, amiből különösebb változtatás nélkül lehetne amerikai remake-et készíteni.

Csak épp nem érdemes. A film hagyományos romkomként sem működik olajozottan, például nehéz azonosulni a két főhőssel, hisz nem derül ki, hogyan váltak ennyire jó barátokká, és így egymás iránti érzéseiket sem tudjuk felmérni, végig idegenek maradnak számunkra. A bevezető felvonás után egyre inkább ismerős irányba fordul a cselekmény: a mimózalelkű férfihős viszonzatlanul ácsingózik egy bombanőre, aki pusztán a barátot látja benne, emberünk így aztán álmai asszonya és egy unalmas, de könnyen megkapható partner közt őrlődik. Ilyet láttunk már eleget, a romantikát és a humort ráadásul csak egy-két jelenet erejéig sikerül ötvözni, például amikor férfihősünknek pszichoszomatikusan elmegy a hangja asszonypajtása esküvőjén. Ezt leszámítva a játékidőt a komikus színész Fabio De Luigi *stand up comedy*-be inkább illő, ripacskodásba fajuló magánszámai töltik ki, francia sztárpartnere, Laetitia Casta pedig a háttérbe szorul.

CSIGER ÁDÁM

Az 5. hullám

The 5th Wave – amerikai, 2015. Rendezte: J Blakeson. Írta: **Rick Yancey** regényéből **Susannah Grant**. Kép: **Enrique Chediak**. Szereplők: **Chloë Grace Moretz** (Cassie), **Nick Robinson** (Ben), **Maika Monroe** (Ringer), **Liev Schreiber** (Vosch), **Maria Bello** (Reznik). Gyártó: **Columbia Pictures / GK Films**. Forgalmazó: **InterCom**. *Szinkronizált.* 111 perc.

Jelenleg Hollywoodban a *young adult* bestsellerből adaptált tinidisztópiák hasonló szerepet töltenek be, mint a Stephen King-adaptációk a nyolcvanas évek elején: a stúdiók egyre nagyobb számban sorozzák be a kipróbált zsánerveteránokat (Phillip Noyce: *Az emlékek őre*) és ígéretes pályakezdőket (Wes Ball: *Az útvesztő*) a csekély kockázattal járó biztonsági játékra. A remek kamarathrillerrel (*Alice Creed eltűnése*) debütált J Blakeson az utóbbi kategóriába tartozik, így számára Rick Yancey trilógiaindító regényének megfilmesítése egyben belépőfeladat is az álomgyárba – ami értelemszerűen kevés kreatív mozgásteret hagy.

Az 5. hullám az apokalitikus tinimozik rákfenéjének számító sterilitást elhagyva meglepő érzékletességgel viszi színre a gyarmatosító űrlények által megkezdett népirtást – kötelező városrombolástól madárinfluenzás karanténig –, miközben lecsapja a műfaj alapkoncepciójából adódó olyan labdákat is, mint „a tizenévesen minden nap világvége" magvas (zsáner) megfejtése. A lemészárolt felnőttek és a katonának vitt kamaszok közti senkiföldjén ragadt hősnőjén keresztül még pontos analógiát talál a felnőtté válással járó kínkeserves határhelyzetre, de az erős felütés után Blakeson filmje egyre ziláltabb ritmusban dobálja össze az olyan kötelező toposzokat, mint az *Alkonyat*-vérvonalból elszármazott szerelmi háromszög vagy az autoriter felnőtt hatalom megtévesztésre és hazugságokra épülő machinációi *Végjáték*tól *Az éhezők viadala*ig. *Az 5. hullám* úgy fullad le a finálára, mint középiskolás kocadohányos Cooper-futás közben, és hiába kerül előtérbe az UFO-tematika és a felnőtté válás szempontjából is kiemelten fontos „mi az ember"-kérdéskör, a filozofikusra sikeredett pizsamapartit idéző kommentárok reményről és szeretetről csak még inkább felhívják rá a figyelmet, mivé *nem* nőtte ki magát az ígéretes kezdés.

SEPSI LÁSZLÓ

Creed – Apollo fia

Creed – amerikai, 2015. Rendezte: **Ryan Coogler**. Írta: **Ryan Coogler** és **Aaron Covington**. Kép: **Maryse Alberti**. Zene: **Ludwig Göransson**. Szereplők: **Michael B. Jordan** (Adonis Johnson), **Sylvester Stallone** (Rocky), **Tessa Thompson** (Bianca). Gyártó: **Chartoff-Winkler Productions / New Line Cinema**. Forgalmazó: **Fórum Hungary**. *Szinkronizált.* 133 perc.

A vereség is lehet győzelem, és a puszta helytállás is katartikus – ezt az egyszerű, az amerikai fősodorban mégis újdonságértékű tanulságot vonta le Sylvester Stallone az első Rocky-filmben, és a győzelemkultúrát korrigáló underdog meséjéhez tért vissza a nyugdíjas bokszolómunkás felmagasztalásában (*Rocky Balboa*), és most, a széria első spin-offjában is. A trénerré öregedett Rocky a régi rivális és barát, Apollo Creed törvénytelen fiát edzi, akit a nyakkendős irodai meló helyett a ring világa vonz: mint apja, ő is bokszoló, „harcos" szeretne lenni. Ha Rockyé, aki iparvárosi *nobody* helyett akart Valakivé válni, amerikai álom volt, akkor Creedé, akinek az örökségét, atyai múltját kell vállalnia, és szembenéznie a feléje irányuló ellenszenvvel, igazi afro-amerikai álom. Ennek megfelelően Ryan Coogler (*Fruitvale Station*) „fekete filmként" gondolja újra a *Rocky*-franchise-t, hip-hopra, elektronikus r&b-re cseréli Bill Conti fanfáros zenéjét, magyarázza a philadelphiai szlenget („yawn") és öntudatos fiatalok karrierépítéséről mesél.

Ám hiába indul jó ritmusban a boksz, és hiába lehet a műfajban fordulópontként tekinteni Creed egy snittben felvett meccsére, ha a film mögül hiányzik a jól kitalált, gondosan felépített karakter. A karakter, aki a boksznak tétet, a franchise-nak pedig identitást ad, mint a rossz vicceket mesélő, magában kétkedő, de a padlóról mindig felkelő Rocky. Vele szemben Adonis Creed hiteltelen a tehetséges és esélytelen kezdő szerepében, mert dühének és motivációjának forrásába – intézetis éveibe – nem látunk bele kellő mélységben, ráadásul kedvelni is nehéz az élethez való, „nekem ez jár" hozzáállása miatt. Nem is az elvarratlan drámai konfliktusok vagy a *Rocky*-sémához való túl görcsös ragaszkodás, hanem épp Creed kontúrtalan, szürke személyisége miatt bukhat el a film – hiszen Hollywoodban már rég nem a rendezők, de még csak nem is a színészek, hanem a franchise-kompatibilis karakterek a valódi sztárok.

SOÓS TAMÁS DÉNES